Học phần:
Văn hoá miền Trung - Tây Nguyên

Chương 3:
Vùng văn hoá Tây Nguyên

3.1. Điều kiện tự nhiên

3.2. Đặc điểm lịch sử và dân cư

3.3. Điều kiện kinh tế – xã hội

3.4. Đặc điểm văn hoá

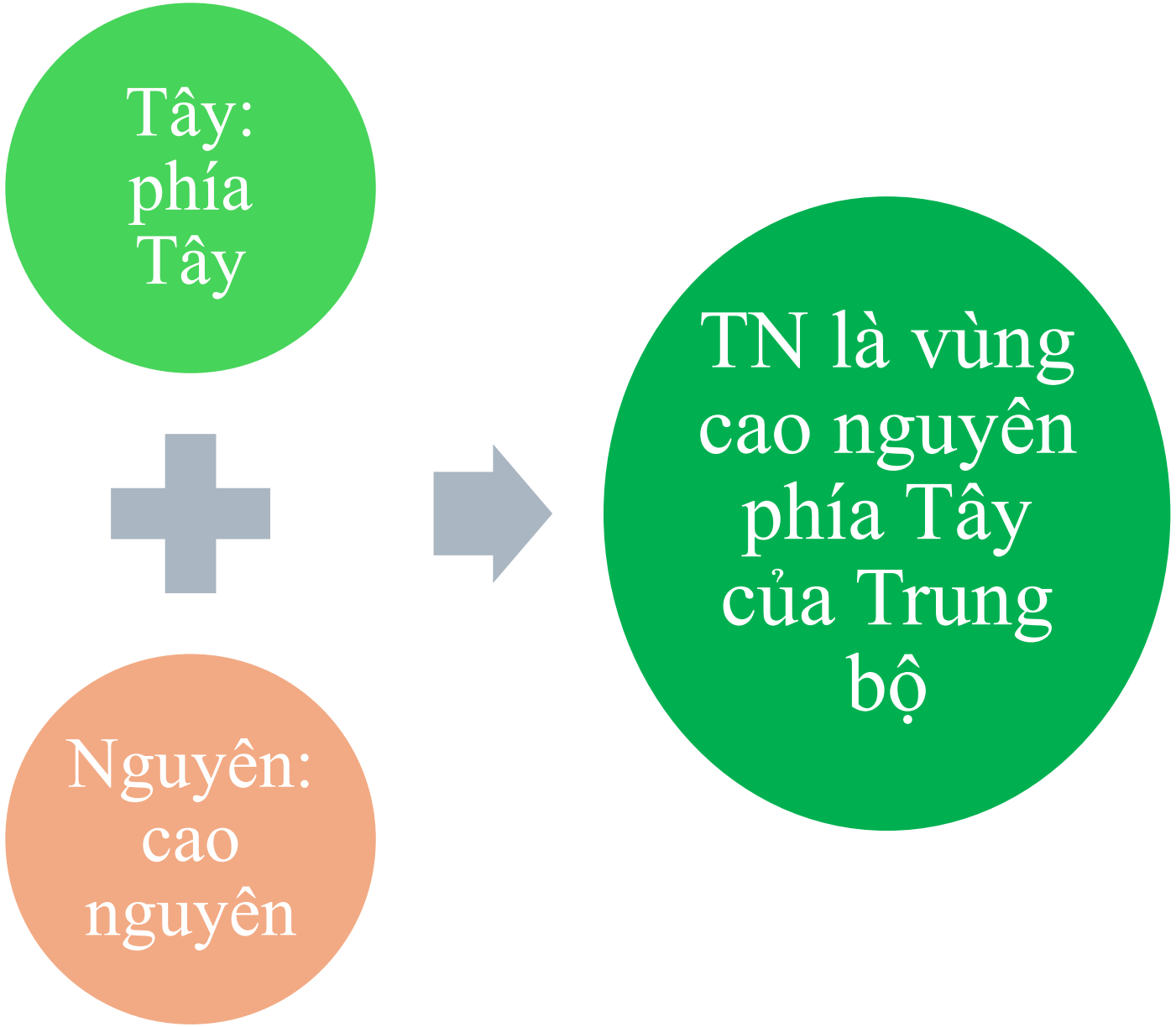
3.5. Các tiểu vùng văn hoá

Bản đồ Việt Nam. Nguồn: bando

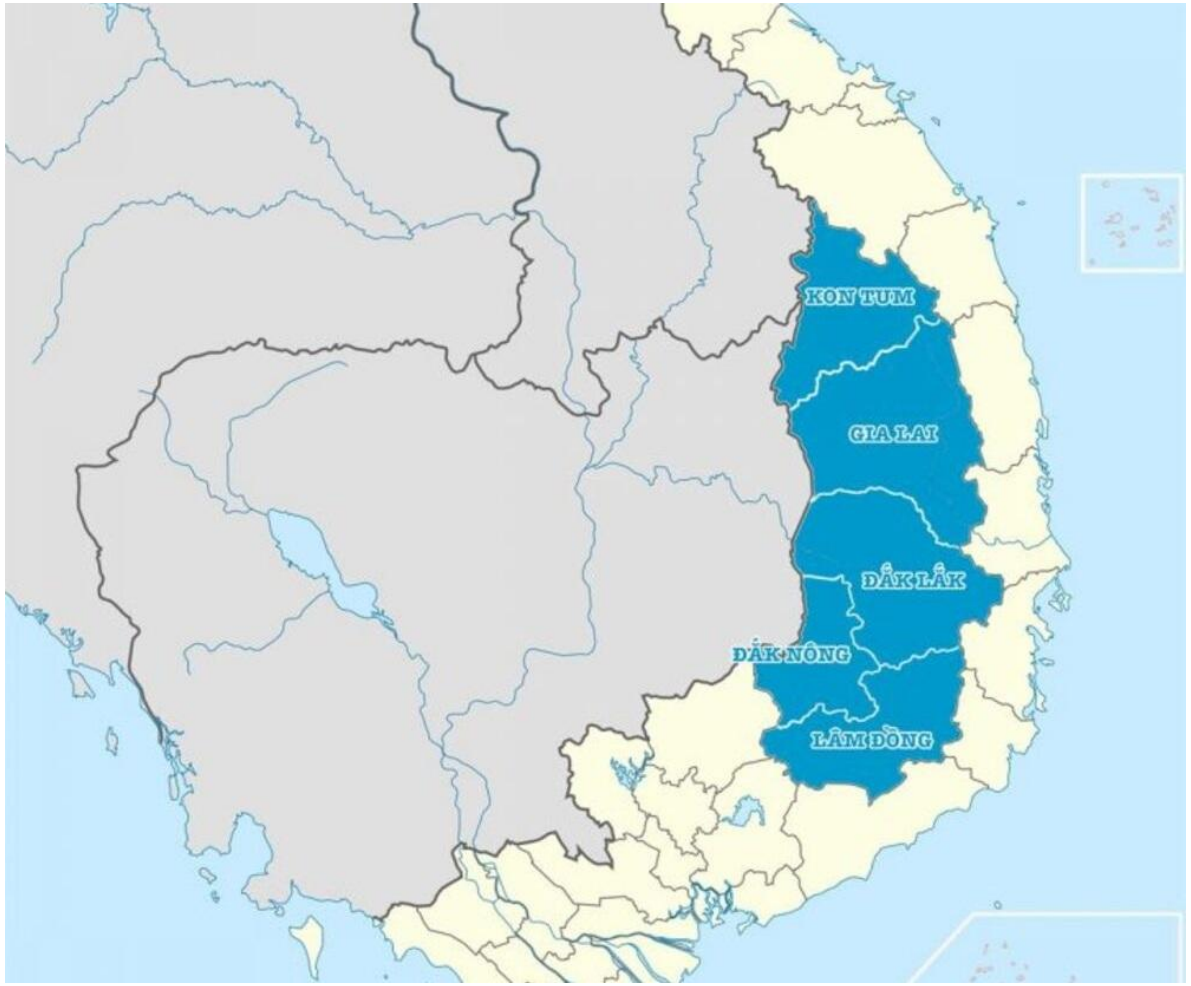

Văn hoá của vùng Tây Nguyên. Nguồn: Đỗ An

Tây: phía Tây
Nguyên: cao nguyên
TN là vùng cao nguyên phía Tây của Trung bộ

3.1. Điều kiện tự nhiên

3.1.1. Phạm vi địa lý, lãnh thổ

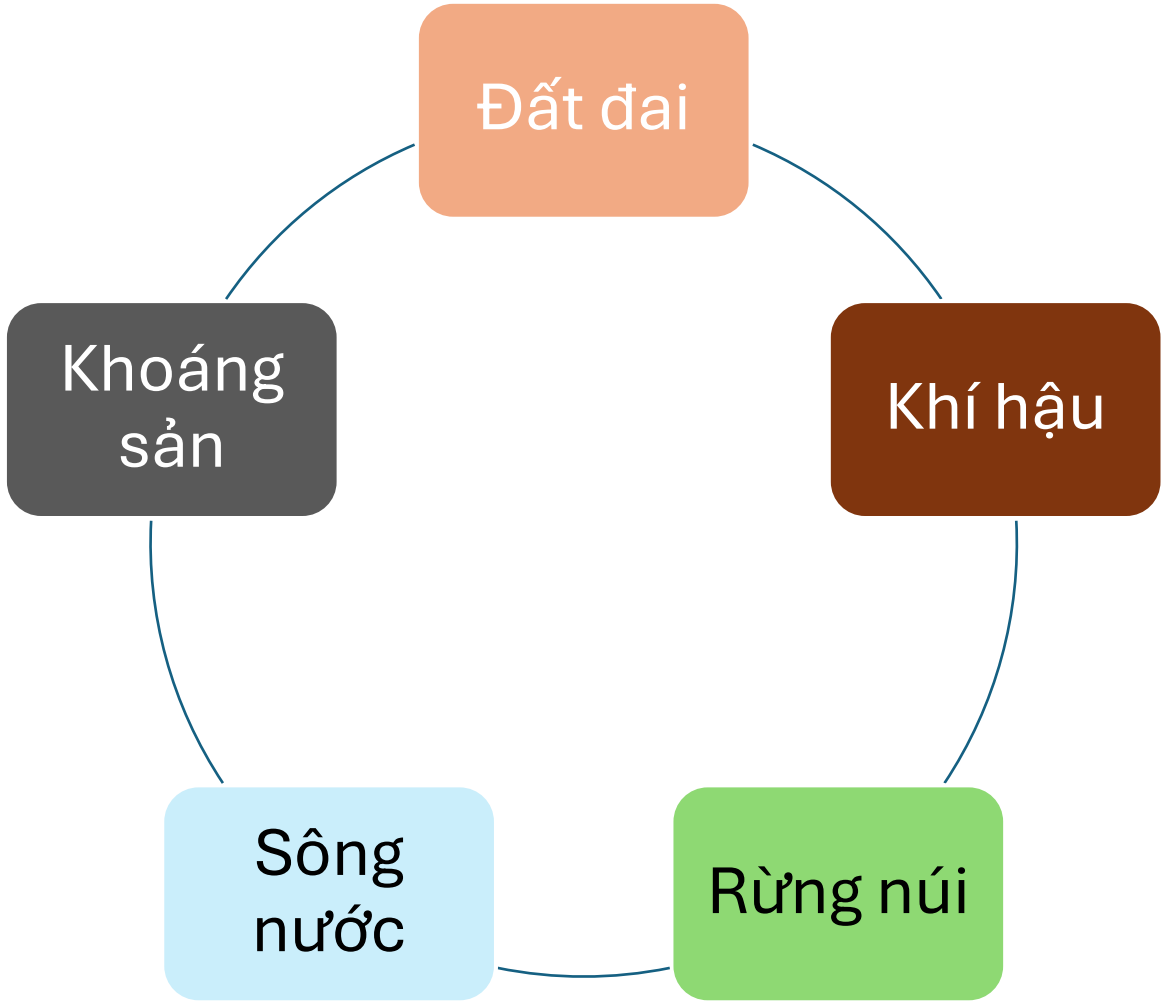
Bản đồ Tây Nguyên với 5 tỉnh trực thuộc (Nguồn: Sưu tầm Internet)

Gồm nhiều cao nguyên liền kề nhau

Cao nguyên Pleiku (Gia Lai). Nguồn: Khắc Tiến

3.1.2. Đặc điểm tự nhiên

ĐẶC ĐIỂM ĐẤT ĐAI

- Đất đỏ bazan lớn nhất cả nước, phù hợp với cây công nghiệp.
- Đất xám thích hợp cho trồng cây lương thực.
- Diện tích đất trống đồi núi trọc đang bị thoái hoá nghiêm trọng

Đất đỏ bazan. Nguồn: vista.gov.vn

ĐẶC ĐIỂM KHÍ HẬU

- Mùa khô nóng hạn, kéo dài từ tháng 11 đến tháng 4

- Mùa mưa nóng ẩm, kéo dài từ tháng 5 đến tháng 10

- Nhiệt độ trung bình năm khoảng 20°C

Khí hậu 2 mùa ở Tây Nguyên. Nguồn: bantinthoitiet.com

TÀI NGUYÊN RỪNG

- Rừng Tây Nguyên giàu về trữ lượng, đa dạng về chủng loại.
- Trữ lượng rừng gỗ chiếm tới 45% tổng trữ lượng rừng gỗ của cả nước.
- Có nhiều loài động vật quý hiếm

Rừng Tây Nguyên. Nguồn: Minh Trang

TÀI NGUYÊN NƯỚC

Tây Nguyên có 4 hệ thống sông chính:

+ Thượng sông Sêxan
+ Thượng sông Srêpok
+ Thượng sông Ba
+ Sông Đồng Nai

Con sông Ba. Nguồn: Phạm Xuân Hùng

3.2. Đặc điểm lịch sử và dân cư Tây Nguyên

Từ xưa vốn là địa bàn sinh sống của cộng đồng cư dân: Ba Na, Xê Đăng, Mnông, Mạ, Kơho, Ê Đê, Gia Rai...

Lịch sử hình thành vùng đất này chia thành nhiều thời kì với những sự thay đổi liên tục về địa giới, hành chính, văn hoá…

Diễn trình lịch sử Tây Nguyên

1. Thời kì Tiền sử và Sơ sử
2. Thế kỷ X đến thế kỷ XVI: thời kì hình thành và phát triển ban đầu
3. Thế kỷ XVII đến thế kỷ XIX: thời kì mở rộng
4. Cuối thế kỷ XIX đến năm 1945: thời kì thuộc Pháp
5. Từ năm 1945 đến năm 1975: thời kì đấu tranh giành độc lập
6. Từ năm 1975 đến nay: thời kì xây dựng và phát triển

3.3. Đặc điểm kinh tế - xã hội

- Canh tác lúa rẫy là kinh tế chính của nhiều đồng bào Tây Nguyên.
- Có các nghề thủ công
- Trồng cây công nghiệp và cây ăn quả
- Tiềm năng lớn về du lịch sinh thái và văn hoá

Người Bahnar ở xã Đak Trôi (huyện Mang Yang) thu hoạch lúa. Nguồn: Lê Gia

Đặc điểm xã hội

Mô hình cộng đồng làng – buôn

Quan hệ xã hội mang tính cộng đồng cao